

L'anghel da daspera

DA MURIEL ANNA WOLFISBERG

■ Jau odiesch Nadal. Igl è fraid, tut è blier memia char, e quellas chanzuns da Nadal senza fin ma van sin la gnerva. En la televisiun na chat jau nagin chanal che n'emettess betg in program da Nadal.

Er quest onn vegn jau a passentar Nadal sco adina. Jau vegn a lavurar enfin las 16.00, suenter ma met jau sin la via vers chasa. A chasa vegn jau a stumplar ina tratga pronta en la micro-onda ed a ma zappar tras ils chanals, en la speranza da chattar in emettur senza in program ridicul da Nadal. E latiers vegn jau a baiver in sixpack biera.

Cur che jau vom si da stgala tar mi'abitaziun aud jau canera or da l'abitaziun daspera. Mes novs vischins. In pèrin che sa dispita da cuntin. Per ils pli blers cunabitants fissan els in stgandel. Betg per mai. Insaco ma plascha quai che mes vischins èn er tant malcuntenents sco jau.

Jau vi gist metter mia pizza schelentada en il furn cur che jau al aud: In spluntar flaivel vi da mes isch d'abitaziun. Cun in malamiaivel «Tge èsi?» avr jau l'isch. Davant mai stat ina pitschna matta. Chavels blonds ritschads, gronds eglis blaus ed ina pel sblatga mez transparenta. Ella ma guarda cun eglis gronds. «Mes geniturs sa dispitan puspè», di ella. Jau n'hai gnanc savi che mes vischins hajan in uffant. «Quai n'è betg mes problem», di jau. Apaina serrà l'isch, cumenza ella puspè a spluntar. Jau ignoresch quai. La matta splunta vinavant. Suenter tschintg minutas na tegn jau quai betg pli or ed avr l'isch puspè. «Tge vuls ti? Na duessas ti betg festivar Nadal cun tes geniturs?» Ella ma guarda tristamain. «Mes geniturs na festiveschan betg pli Nadal. Già dapi trais onns betg pli.» In ulteriur motiv per avair simpatia per els. «E lura has ti pensà da spluntar ina giada tar mai?» «I savura uschè bain», manegia ella. «Jau vuleva savair sch'jau pudess er avair insatge?» «Na, ed ussa va a chasa!» «Per plaschair.»

«Na!», di jau e ser l'isch danovamain. Ussa cumenza ella puspè da spluntar. Suenter duas minutas avr jau l'isch puspè. «Sch'jau ta fatsch insatge da mangiar, m'empermettas ti lura dad ir a chasa?» «Empermess!», respunda ella cun plaschair. «Va bain, lura ve en», di jau cun tracor ed avr l'isch dal tut. Cun pass fins entra ella en mi'abitaziun. «Jau hai num Sofia.» Jau na respund betg. «Has ti er in num?» «Till.» Jau met in' ulteriura pizza schelentada en il furn. «Quants onns has ti?»

«Trentadus.» «Jau hai set», di ella. «Bravo», marmugn jau. «Pertge na festiveschas ti betg Nadal?» «Perquai ch' i na dat nagin motiv per quai.» «Pertge betg?» «Perquai ch'jau n'enconusch nagin, cun il qual jau pudess u vuless festivar Nadal.» Ella ma guarda sorprendida. «Nua è tia famiglia?» «Jau n'hai nagina famiglia.» «Tge èsi cun tes geniturs?» «Mes geniturs èn morts giuivens tuts dus. Già avant otg onns. Quels èn morts.» «N'has ti nagins fragliuns?» «Geabain, in frar, ma cun quel na discor jau betg.» «Pertge betg?» «Suenter la mort da mes geniturs ans avain nus dispidats pervi da l'ierta.»

Jau suspir. «Perquai ch' jau n'hai simplamain nagina buna relaziun cun el!» Jau prend las duas pizzas or dal furn e las met sin dus plats. Sofia va tar la maisa. Ella sesa dasper mai ed apaina ch'jau hai mess giu ses plat, cumenza ella a mangiar. «Pertge n'has ti vairamain nagina dunna?», dumonda ella tranter duas buccadas. Sin quai na sai jau nagina risposta. «Na vuls ti betg avair uffants?» «Na.» Quai n'è betg vair. En sasez avess jau gugent uffants. Ussa guarda ella ensi da ses plat. In mument smetta ella schizunt da mangiar. «Na ta sentas ti lura betg sulet?» «Geabain», scutin jau.

«Pertge na festivescha tia famiglia betg Nadal?», dumond jau per midar tema. «Da pli baud bain. Mes bab è da l'avis che quai saja sfarlattim da daners.» Ella guarda tristamain. «Pertge na festiveschas ti cun tes frar?» «Da pli baud hai jau festivà cun el.» «N'ha quai betg pla-

schì a tai?» «Geabain che quai m'aveva plaschì. Elena, la dunna da mes frar, ha adina cuschinà insatge bun. Nus avain chantà chanzuns sentimentales da Nadal, ed ensem cun mia nezza hai jau empruvà in playmobil. Geabain, quai è stà bel», di jau.

Suenter ch'ella ha mangià sia pizza la vi jau vairamain svelto bittar ora. Ma quai na fatsch jau betg. «Guardas ti cun mai mia emissiuun preferida da Nadal?» dumonda ella, entant ch'jau lav la vaschella. Cun mia nezza Hanna avev'jau adina guardà l'istorgia da Nadal da Barbie. «Sofia, èn tes geniturs vairamain perencletgs che ti es qua?» «Quai als è tuttina.» «Okay, jau la guard cun tai. Ma l'emprim stos ti dumandar la permissiuun da tes geniturs.» Ella suspira, volva ils eglis e va.

Paucas minutas pli tard vegn ella puspè, cun in pachet en il maun. «Per tai», di ella ed al surdat a mai. «Ti has in regal per mai?» «Ma, vairamain al hai jau zambregià per mes bab.» Jau na sai betg tge dir e respund: «Grazia!» Ella ma guarda cun eglis traglischant. «Al avra!» «Jau al avr suenter l'emissiuun da Nadal.» Ella dat dal chau, va en stiva e sesa sin il canapé. Jau envid la televisiun. Entant ch'ella guarda l'istorgia da Nadal vom jau en la chombra ed avr la stgaffa da vestgadira. Jau prend or in pitschen pachet ch'è enzuglià en palpìri da regal rosa. Il pachet fiss stà per mia nezza. Pervi da la dispita cun mes frar n'hai jau mai gi' la pussaivladad d'al dar ad ella.

Jau return en stiva e ma pos cunter la paraid dasper il canapé. Ensem guardain nus co che Mickey Mouse emprova da chattar l'istorgia da Nadal perfetga per Minnie. «Al avra, per plaschair, al avra!», roga Sofia, apaina che l'emissiuun è a fin. Jau avr il palpìri da regal ed ora vegn insatge brin. «Quai è ina mieur», di ella superbia. Ah bain, ussa la reconusch jau. Ina mieur zambregiada cun rollas da palpìri da tualetta. «Quella è propi bella», di jau. «Jau hai er insatge per tai.» Jau la surdun il pachet rosa. Ella avra il regal cun il palpìri rosa ed ora vegn ina Barbie blonda. «Quella è bellichma!», excloma ella. «Grazia, grazia, grazia fig.» «Anzi», scutin jau.

Jau guard sin l'ura. Igl è gia las 21.30. Jau dun in tuss. «Sofia, jau crai che ti stuessas ussa plaunet ir a chasa. Igl è gia magari tard.» Al cumià ma guarda ella ditg e di: «A Nadal na duess nagin esser sul sulet, forsa che tes frar pensa savens a tai e ta vuless gugent puspè inscuntrar.» Jau sbarbut perplex: «Buna notg.»

Suenter che Sofia è ida fatsch jau insatge ch'jau n'hai fatg dapi eternitads betg pli. Jau cumpon il numer da telefon da mes frar. «Hallo?» «Hallo, Tom, qua è Till.» El tascha, lura respunda'l: «Till... igl è gia deditg.» «Jau sai.» Igl è singular d'udir suenter otg onns puspè la vusch da ses frar.

Per cas inscuntrel jau la mamma da Sofia sin las stgalas. «Hallo», la salid jau amiaivlamain. «Hallo», ella ma guarda surpraisa. «Dacurt hai jau fatg conuschientscha da vossa figlia, ina matta charina», di jau e la surri encunter. Ella ma guarda cun bucca averta. «Mia figlia?» «Gea, Sofia, ella m'ha fatg ina visita a Nadal.» «Duai quai esser ina pulacca?», di ella da bass. Jau la guard perplex. «Na, Sofia ha spluntà tar mai.» «Vulais Vus far beffas da mai?» «Propi na... pertge...?» «Mia figlia Sofia ha gi' leuchemia acuta ed è morta avant trais onns.» Jau n'encligel betg pli il mund. Jau la guard senza dir pled. Ella squassa il chau e va davent. Jau return en mia abitaziun. Quai na pudeva betg esser. Tgi è stà a Nadal en mia abitaziun? Co pudeva Sofia esser morta? Jau l'hai bain visa. Cur ch'jau era à a letg a Nadal hai jau deponì la mieur sin mia maisina da notg. E là è la pitschna mieur anc adina. Jau la auz precautamain, la volv e guard. Jau n'hai betg imaginà Sofia.

Cun regals e vin sun jau sin via tar mes frar. Nus avain fatg la pasch. Igl è blier capità quest onn. In revair cun mia famiglia. Jau hai fatg conuschientscha da mes nev Finn. Jau sun m'inamurà, e Lucia e jau vivain ensem. Mi'amia ma spetga gia davant la chasa da mes frar e ma ri encunter. «Flot che ti es qua», di ella e surri.

Nus entrain ensem. Ina savur stupenta ans vegn encunter. Mes frar e sia dunna ans salidan legramain. «Bel che Vus essas qua», di Tom. Jau met giu il vin. «Ils regals pos ti metter sut il pignol», di Tom e dat dal chau en direziun dal pignol da Nadal. Jau vom en stiva e met ils regals sut il pignol.

«E lura, co èsi cun viver ensem?», dumonda Tom, entant che nus tuts sesain a maisa e mangiain. Lucia ed jau vivain pir dapi sis emnas ensem. «Igl è mirveglius», di ella e ri, «ma noss vischins èn propi difficils. Els sa dispitan tuttadi e la dunna m'ignorescha simplamain sin las stgalas.» Jau na l'hai mai raquintà da Sofia. Ella na ma crajess insumma betg. «Quai sto esser terribel», prenda Elena part. «Quai n'è betg tia culpa. Els n'han betg lev. Lur figlia è morta avant quatter onns. Cun quai n'èn els betg vegnids a fin.» «Quai è bain sgarschavel», di Lucia. Jau dun dal chau. «Has ti conuschì la matta?», dumonda Tom. Conscientamain squass jau il chau. La pitschna mieur ornescha anc adina mia maisina da notg. Lucia pensa ch'ella saja da Hanna. Jau na sai betg pertge che Sofia m'ha tschernì. Ma jau sun propi cuntent da quai. Perquai che senza ella na sesess jau oz betg ensem cun mia famiglia a festivar Nadal.

Muriel Anna Wolfisberg
(cumpari l'emprim en la «Engadiner Post/Posta Ladina» ils 23-12-2017 sco «Der Engel von nebenan», versiun rumantscha: Hans-Peter Schreich).